

(t_p — времето, необходимо за изработването на определена единица работа или продукт).

Индексът за изпълнението на нормите се отличава от трудовата форма на индекса на производителността на труда само по знака t_p взет тук вместо t_0 . Формулите се отличават обаче и по същество. Формулата за изпълнението на нормите важи само за работниците, и за работите, за които са предвидени норми и само относно фактически изработената продукция, по отношение на която са предвидени нормите. Ако в течение на периода нормите са били изменени, за основа се вземат началните норми.

III. Анализ на производителността на труда

Анализът на производителността на труда се състои в разкриване същността, направлението и силата на измененията в нивото на производителността на труда. Целта е да се разкрият резервите и възможностите за постоянното и най-високо развитие на производителността. Конкретно задачата на анализа би могла да се сведе до изясняването на следните групи въпроси:

1. Темповете и направлението на развитието на производителността на труда.

2. Действителността, степента и характерът на изпълнението на плана за производителността на труда; научно-икономическата и техническа обосновааност на показателите на плана.

3. Силите (факторите), обуславящи развитието на производителността на труда и степента на ефективността на оползотворяването на тия сили.

4. Преценка на развитието на производителността на труда в общата система на развитието на икономиката.

Един предварителен въпрос на анализа на производителността на труда е въпросът в каква степен конкретните статистически показатели правилно и пълно отразяват икономическата същност на явленията на производителността на труда. За действителността на анализа не са при това достатъчни отделни единични показатели, а е нужна наличността на система от показатели, показващи процеса в различните негови страни, в различни моменти, при различни съотношения.

Желателно е в това направление да може да се прави преценка за действителността на самите основни данни, по които са изчислени показателите. Преценката на самите показатели трябва да установи доколко те са достатъчно обосновани както по основните данни, от които са изведени, така и по реда на установяването им и по признаците, които са изразени в тях. Преценката от този род е особено наложителна тъкмо от гледна точка на условията на селското стопанство. Тук предметът (производственият процес) е по-сложен, регистрацията на фактите е по-слабо организирана, за много отношения и факти липсват изобщо данни или се дават такива само относно ограничена маса обекти, само за отделни моменти или краткотрайни периоди, като са дадени при това най-често негрупирани или групирани в прости групировки, т. е. в полусуров вид.

Преценката за обосновааността и пълнотата на показателите може да посочи ограниченото и условно значение, което има даденият ком-